

walką i trudem pokoleń, stanie się Rzeczypospolitą cennym klejnotem i przykładem wielu cnót obywatelskich.

Józef Piłsudski.

ODPOWIEDŹ NA ŻYCZENIA FRANCUSKIEGO PREZYDENTA RADY MINISTRÓW CLEMENCEAU, PRZYSŁANE Z OKAZJI POWIERZENIA PIŁSUDSKIEMU WŁADZY NACZELNIKA PAŃSTWA

(7 marca 1919 r.)

Prezydent francuskiej Rady Ministrów, Jerzy Clemenceau, przysłał za pośrednictwem francuskiego ambasadora Noulens'a depeszę z dnia 27 lutego 1919 r., wyrażającą radość z powodu powierzenia Piłsudskiemu przez Sejm władzy Naczelnika Państwa. Uchwałą z dnia 20 lutego 1919 r. «Głosy ziomków, — mówi w tej depeszy Clemenceau — które padły bez różnicy stronnictw na Pańską osobę, są szczęśliwym świadectwem jedności narodowej i szacunku powszechnego, jakim Pana otaczają. Wychodzi Pan z więzienia niemieckiego, aby zająć pierwszy urząd w swym państwie, uosabiając w ten sposób cierpienia swej ojczyzny, jak również jej przyszłość szczęśliwą».

Piłsudski za pośrednictwem również ambasadora Noulens'a odpowiedział prezydentowi Clemenceau niżej przytoczoną depeszą. Wbrew przyjętej przez nas zasadzie nieuwzględniania depeesz wymienianych przy różnych okolicznościach z szefami państw obcych umieszczamy tę depeszę ze względu na zawarty w niej postulat przysłania do kraju oddziałów wojskowych, sformowanych we Francji. Podajemy depeszę tę według «Monitora Polskiego» z dnia 10 marca 1919 r.

Do Jego Ekscelencji Pana Jerzego Clemenceau, prezydenta rady ministrów w Paryżu.

Panie Prezydencie!

Dzięki uprzejmemu pośrednictwu Pana Ambasadora Noulens'a miałem zaszczyt otrzymać depeszę Waszej Ekscelencji z dnia 27 lutego, w której był Pan łaskaw wyrazić w imieniu Francji życzenie szczęścia i pomyślności dla Polski, z okazji powierzenia mi przez Sejm godności Naczelnika Państwa Polskiego.

Głęboko wzruszony uprzejmymi słowami, jakie Wasza Ekscelencja, jako tłumacz uczuć potężnego sprzymierzeńca Polski, zechciał skierować do mnie, pospieszam prosić Waszą Ekscelencję, aby przyjął moje najgorętsze podziękowania, do których z głębi serca przyłącza się cały naród polski.

Wśród licznych trudności, z jakimi obecnie walczyć musi odrodzona Polska, ten nowy dowód serdecznych uczuć, jakie względem niej żywi Francja, jest dla nas podwójnie cennym. Ze swej strony Polska nie poskąpi żadnego wysiłku, by przyczynić się do rozwoju i zacieśnienia tak szczęśliwie zadzierżgniętych węzłów.

Liczę niezłomnie na silne poparcie Rządu Waszej Ekscelencji, którego najcenniejszym w tej chwili dla całego narodu polskiego dowodem byłoby wysłanie do Polski wojsk polskich, znajdujących się obecnie we Francji.

Zechce Pan przyjąć, Panie Prezydencie, wyrazy mego wysokiego poważania

Piłsudski

Warszawa, dnia 7 marca 1919 r.

WYWIAD W «LE PETIT PARISIEN»

(16 marca 1919 r.)

Wywiad niżej przytoczony był wynikiem rozmowy, którą miał z Piłsudskim Claude Anet, przedstawiciel dziennika «Le Petit Parisien» dnia 16 marca 1919 r. Wywiad ten pojawił się w tymże dzienniku z dnia 23 marca 1919 r.

Wywiad porusza temat stosunku Piłsudskiego do państw centralnych w okresie wojny światowej i zawiera przewidywania Piłsudskiego dotyczące się polityki Rosji.

Wywiad nie był autoryzowany. Podajemy go w przekładzie z oryginału.

— *Jaki cel miał Pan General, uzbrajając Legiony przeciwko Rosji?*

— *Miałem w sercu głęboką nienawiść do Rosji, która gnębiła mój kraj w sposób okropny, trudny do wyobrażenia sobie we Francji. Głównym moim celem było utworzenie narodowych sił polskich. Było to niemożliwe do wykonania na obszarze zaboru rosyjskiego. Nie miałem jednak wyboru. Oddziały moje uformowałem w Galicji. Następnie zaś zadałem sobie pytanie, kto w razie wojny byłby pierwszy pobity: Austria czy też Rosja? Znałem słabość organiczną państwa rosyjskiego. Szedłem więc przeciwko Rosji.*

Mam zapytanie na końcu języka i taka jest szczerłość Generała, że uważam się za upoważnionego do zadania go.

— *Pan General prowadził więc wojnę przeciwko Entencie. Czy nie zastanawiał się Pan General nad tym, że w ten*